

Conny Janssen over HOME

Rotterdam, 19 januari 2017

Conny Janssen: “De vraag ‘wat betekent het begrip thuis voor je’ houdt me al langer bezig. Dat komt door allerlei omstandigheden; persoonlijke, maatschappelijke, politieke. Het is een tijd waarin ik me afvraag wat ‘je thuis voelen’ bepaalt. Is het mijn ouderlijk huis, het nest dat langzaam verloren gaat. Zijn het de mensen die me hebben opgevoed. Zijn het de herinneringen die ik koester, de mensen met wie ik me verbonden voel? We leven in een tijd waarin ‘thuis’ voor

lang niet iedereen vanzelfsprekend is. Je kan ontheemd zijn van je letterlijke huis of je kan je niet thuis voelen. Thuis is meer dan stenen alleen. Waar liggen je wortels, waar kan je zijn wie je bent. De vraag waarin onze ‘sense of belonging’ ligt, is richtinggevend geweest in het artistieke proces.”

“Conny Janssen Danst is opgericht in 1992. In de 25 jaar dat het gezelschap nu bestaat is het gegroeid van een ad hoc productiekern waar één keer per jaar een stuk werd gemaakt, tot een huis waar van alles gebeurt: naast mijn choreografieën werken we aan talentontwikkeling en bieden we kansen aan jonge makers. De organisatie is een dynamisch huis waar allerlei mensen samen met ons hun eigen projecten realiseren. Zo willen we iets in beweging zetten, een rimpeling teweeg brengen. Het gezelschap is als een thuis voor mij. Een plek met mensen waarmee ik verbonden ben en waar ik mijn dromen kan realiseren. Het voelt logisch om juist nu een voorstelling te maken die gaat over thuis.”

“In de huidige wereld is ‘sense of belonging’ iets wat je moet zoeken. Door de nieuwe media, het verlies van geloof, de migratiestromen, is de samenleving zo groot, zo open, zo fluïde geworden, dat verbondenheid niet meer vanzelfsprekend is. In HOME wil ik het niet specifiek over vluchtelingen of polarisatie hebben. Dat vind ik aanmatigend vanuit mijn veilige studio. Maar ik wil het wel hebben over de kwetsbaarheid van deze tijd: het gevoel van verlorenheid dat er leeft.”

“In HOME zien we mensen die hun plek zoeken in de wereld en bij elkaar. Ze lijken ergens aangekomen waar ze beschutting vinden. We zien 13 individuen waarbij we een associatief verhaal kunnen bedenken. Waar komen ze vandaan, wat hebben ze meegemaakt, waarnaar zijn ze op zoek. We zien een mozaïek van verhalen en ontmoetingen.”

“In de voorbereiding hebben de films van Roy Andersson, regisseur van onder andere ‘Songs of the Second Floor’ ons bijzonder geïnspireerd. Alles wat je in zijn films ziet is tot in het kleinste detail geënceneerd. Hoe hij scènes opbouwt, de tijd rekt, individuen en groepen plaatst in een ruimte. De fysieke theatraliteit van zijn werk vind ik enorm fascinerend. Je voelt in zijn films dat de mensen eenlingen zijn zonder onderlinge verbondenheid. Maar door de vorm, door de montage worden het toch verhalen die op een of andere manier aan elkaar gekoppeld zijn. Daarnaast zijn er vele andere inspiratiebronnen geweest, waaronder natuurlijk de dansers. In het gezelschap werken veel buitenlandse dansers. Hoe voelen zij zich, wat maakt dat zij zich thuis voelen, wat nemen ze mee.”

“In deze voorstelling heb ik meer dan anders gezocht naar overeenkomsten tussen de dansers, want thuis betekent ook jezelf herkennen in de ander. Die overeenkomsten beïnvloeden ook het dansmateriaal dat we gecreëerd hebben. Zo komen we in verschillende eigen werelden terecht, in alle schoonheid en detaillering.

Tegelijkertijd hebben we het gehad over het grotere verband, over wat er in de wereld gaande is. Er vindt een volksverhuizing plaats, mensen zijn op de vlucht en zoeken naar veiligheid. Ik heb op al deze grote vragen geen antwoorden, maar het zijn de dingen die mij bezighouden. En al die gedachten bepalen de route en keuzes die we maken tijdens het creatieproces van HOME.”

“De vraag is vervolgens: hoe vertalen we dat naar een voorstelling, naar een beeld, naar dansmateriaal, naar muzikale keuzes. Vormgever Thomas Rupert heeft een grote monumentale ruimte gecreëerd, hij heeft het toneel gekaderd. De ruimte is geen anekdotische plek, geen realistisch huis. Het is een fysiek kader dat door de abstractie ook ruimte biedt om aan te ontsnappen.

Ik heb deze keer gekozen om niet chronologisch te werken, maar hard te schakelen van de ene scène naar de andere, en zo te kunnen springen in de tijd.

In kleinere scènes zoomen we in op onderlinge ontmoetingen, terwijl in de groepscènes mensen beschutting zoeken bij elkaar. Zo maken we een mozaïek van momenten in het hier en nu, en momenten waarin flarden van herinneringen en verlangens zichtbaar worden.”

“Michel Banabila en Maarten Vos creëren live de muziek, die ze speciaal voor deze voorstelling hebben gecomponeerd. Het is voor het eerst dat ze samenwerken en het zijn fantastische musici. Ook zij vertegenwoordigen de verschillende werelden: het lokale en het kosmopolitische, het ambachtelijke en het digitale. De fysieke cello van Maarten met snaren en hout, en de toetsenborden van Michel die alle klanken kunnen produceren die je maar wilt.”

“HOME gaat, zoals vaker in mijn werk, over de mens in relatie tot de ander en hoe we ons verhouden tot die ander. Ik denk dat we zijn wie we zijn door, met, ondanks en dankzij die ander. Dat heeft zowel een persoonlijke als een sociale kant. Ik probeer dat zo open en associatief mogelijk te benaderen. Als ik teveel invul, wordt het gegeven te smal, te letterlijk. Ik geef de kijker zoveel mogelijk ruimte om zelf te associëren, om geraakt te worden. Het gaat me over jou en mij en hoe de wereld zoals die nu is ons beïnvloedt. Ik heb gezocht naar transparantie, naar het pure zijn op het toneel. We beginnen daarom traag. Ik nodig de toeschouwer uit om de tijd te nemen om te kijken, echt te kijken naar de ander. Pas dan zie je de details, de menselijkheid, het unieke individu in al zijn complexiteit. En dan verschillen we misschien maar heel weinig van elkaar, in onze verlangens en dromen, in dat wat we nodig hebben om ons thuis te voelen.”

Tekst: Judith Wendel / Foto: Joke Schot